

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จุมพล รอดคำดี. 2532. เครื่องมือการสื่อสาร. ใน สมหวัง อินทสว่าง (บรรณาธิการ),
ผลศาสตร์ของการสื่อสาร. หน้า 221-287 กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์ สุโขทัยธรรมมาธิราช
- เฉลิมศรี กุมมางกูร. 2534. Patient compliance and patient education.
เอกสารประกอบการอบรมเภสัชกรรมคลินิก. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
(อัครสาเนา)
- ชลีรัตน์ คิเรกวัฒนชัย. 7 สิงหาคม 2534. ก. ภูมิแพ้ระบาดหนักจากพิษมลภาวะ. ไทยรัฐ: 1
_____. 2534. ข. การรักษาโรคหอบหืดในเด็ก. ใน บุชบา จินดาวิจักษ์ย์ และคณะ
(บรรณาธิการ). การใช้ยาในโรคของระบบทางเดินหายใจ. หน้า 147-169.
กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์
- ทัศนีย์ เข็ชวทจี. 2535. การศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองหลักการอ่านฉลากยาน้ำ การ
ใช้อุปกรณ์การตรวจและผลการให้ความรู้โดยใช้น้ำหนัก. วารสารสมาคมเภสัชกรรม
โรงพยาบาล (ประเทศไทย). ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 : 18-24
- นันทิ หนูแป้น และ ทวีชัย ลีสุทธานนท์. 2535. การศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาและการติดตาม
ผลการให้คำแนะนำการใช้ยา. การประชุมวิชาการประจำปี กระทรวงสาธารณสุข
ครั้งที่ 1 15-17 กันยายน 2535 บทคัดย่อ : 5/16
- ปราณี เหมวิมล. 2530. การศึกษาความคลาดเคลื่อนในการจ่ายยาผู้ป่วยของโรงพยาบาลเลิศสิน
ระหว่างปี พ.ศ.2528-2529. วิทยานิพนธ์ปริญญา เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มาลี สันติเกษตริน. 2532. การสื่อสารระหว่างบุคคล. ใน สมทรง อินทสว่าง (บรรณาธิการ)
ผลศาสตร์การสื่อสาร เล่ม 2 หน้า 526-530 กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช

- วงศ์วิวัฒน์ ทศนีสกุล. 2533. ความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ป่วย: การตรวจสอบและแก้ไขปัญหา.
 คลินิก. 6 : 32-36
- วชิราภรณ์ เรืองไพบูลย์. 2528. ประสิทธิผลของสื่อในการให้ความรู้เรื่องภูมิคุ้มกันโรคแก่
 มารดาหลังคลอด: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี.
 วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วนิดา นิมิตรพรชัย. 2535. ผลการให้คำแนะนำการใช้ยาแก่ผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล
 สวรรค์ประชารักษ์ ซึ่งป่วยเป็นโรคเบาหวาน. การประชุมวิชาการประจำปี
 กระทรวงสาธารณสุข ครั้งที่ 1. 15-17 กันยายน 2535 บทคัดย่อ: 5/5
- วิศิษฐ์ อุดมพาณิชย์. 2534. โรคหืด. เอกสารประกอบการอบรมแพทย์เฉพาะทางเด็ก
 กรุงเทพฯ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัคราเนา)
- สมจิตต์ วิวิษานนท์ และคณะ. 2526. สื่อการศึกษาเพื่อผู้ป่วยในโรงพยาบาล กรุงเทพฯ
 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (อัคราเนา) อ้างถึงใน วชิราภรณ์
 เรืองไพบูลย์ ประสิทธิผลของสื่อในการให้ความรู้เรื่องภูมิคุ้มกันโรคแก่มารดา
 หลังคลอด: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวรรณี เจริญจิตต์นันท์. 2532. การศึกษาความไม่สามารถใช้ยาตามสั่งของผู้ป่วยเบาหวาน
 ในโรงพยาบาล เลดสินะ: การสืบหาและกลวิธีในการแก้ปัญหา.
 วิทยานิพนธ์เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสาวภา จริงจิตร์และขจรพล สุวิไพศาลสกุล. 2535. โครงการให้คำแนะนำและปรึกษาเรื่อง
 ยาในโรงพยาบาลชุมชน. การประชุมวิชาการประจำปี กระทรวงสาธารณสุข
 ครั้งที่ 1 15-17 กันยายน 2535. บทคัดย่อ: 5/13
- อภิชาติ เฟ่งเรืองโรจน์ชัยและคณะ. 2534. คู่มือการให้คำปรึกษาเรื่องยาแก่ผู้ป่วย
 พ.ศ. 2534. ราชบุรี: กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลราชบุรี (อัคราเนา)
- อินทิรา เตริษมอมรวุฒิ. 2534. การศึกษาความไม่สามารถใช้ยาตามสั่งของผู้ป่วยโรคข้อ
 ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. วิทยานิพนธ์เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทวิจารณ์

- Bailey, W.C, et al. 1990 . A randomized trial to improve self-management practices of adults with asthma. Arch. Intern. Med. 150: 1664-1668.
- Bartlett, E.E 1983.Educational self-help approaches in childhood asthma. J. Allergy Clin. Immunol. 72: 545-554.
- Becker, M.H., Drachman, R.H. and Kirscht, J.P. 1972. Predicting mothers' compliance with pediatric medical regimens. Med , Care 81: 843-854.
- Bergman, A.B. and Werner, R.J. 1970 .Failure of Children to receive Penicillin by mouth .N. Engl. J. Med. 286: 1334
- Blackwell, B. 1973. Drug therapy-patient compliance. N.Engl. J. Med. 289(5): 249-252.
- Blackwell, B. 1976. Treatment adherence. Brit.J.Psychiat. 129 : 513-531.
- Bond , S.W. and Hussar, A.D. 1991.Detection methods and strategies for improving medication compliance Am.J. Hosp. Pharm. 48: 1978-88.
- Boyd, J.R., et.al. 1974.Drug defaulting part 2 : analysis of non compliance patterns. Am. J. Hosp. Pharm. 31: 485-491.
- Brandt, E.N.Jr. 1983. Workshop on self-management of childhood asthma. J. Allergy Clin. Immunol. 72 : 519.
- Bruhn, J.G. 1983. The application of theory in childhood asthma self-help programs. J. Allergy Clin. Immunol. 72 : 561-577.
- Bryan, C.K. 1976. Commentary-patient information vs. patient education. Drug Intell. Clin. Pharm. 10 : 314-317.
- Bryson, S.M. and Lawson, D.H. 1982. Non compliance. In Lawson, D.H., and Richards, R.M.E. (eds.) Clinical pharmacy and hospital drug management. pp. 133-155. London: Chapman and Hall.

- Burke, E. and Cecil, J. 1991. Asthma clinics. The Practitioner.
235 : 555-558.
- Canny, G.J. and Levison, H. 1988. Aerosols-therapeutic use and
delivery in childhood asthma. Ann. Allergy. 60 : 11-17.
- Canny, G.J. and Levison, H. 1990. Childhood Asthma : a rational
approch to trcatment. Annals of Allergy. 64 : 406-418
- Clark, N.M. 1983. Response : the application of theory in childhood
asthma self help programs. J. Allergy Clin. Immunol.
72 : 578-580.
- Convington, T.R. 1986. Patient education and compliance. In T.R. Brown
and M.C. Smith (eds), Handbook of Institutional Pharmacy
practice. pp. 601-604. Baltimore : Williams & Wilkins
- Coutts, K.W. 1977. How we promote patient compliance with drug
therapy. Pharm. Times. : 66-74.
- Creer, T.L. 1983. Response : self-management psychology and the
treatment of childhood asthma. J. Allergy Clin. Immunol.
72 : 607-610.
- Darr, M.S., DuBe', J.E., et.al. 1979. Theophylline education :
development and evaluation of teaching methods. Am. J.
Hosp. Pharm. 36: 63-65.
- Darr, M.S., Self, T.H., et.al. 1981. Content and retention
evaluation of an audio visual patient-education program
on bronchodilators Am. J. Hosp. Pharm. 38 : 672-675.
- De Tullio, P.L. and Corson, M.E. 1987. Effect of pharmacist counseling
on ambulatory patients' use of aerosolized bronchodilators.
Am. J. Hosp. Pharm. 44 : 1802-1806.

- DiMatteo, M.R., et al. 1979. Patients' perceptions of physicians' behavior: determinants of patient commitment to the therapeutic relationship. J. community Health 4 : 280
- Donnelly, J.E. Donnelly, W.J. and Thong, Y.H. 1989. Inadequate parental understanding of asthma medications. Ann. Allergy. 62 : 337-341.
- Epstein. D. 18 September 1989. Chains see more barriers to counseling than independents. Drug Topics : 20.
- Eraker, S.A., Kirscht J.P. and Becker, M.H. 1984. Understanding and improving patient compliance. Ann. Intern. Med. 100 : 258-268.
- Evans, L. and Spelman, M. 1983. The problem of noncompliance with drug therapy. Drugs 25 : 63-76.
- Francis, V., Korsch, B.M. and Morris, M.J. 1969. Gaps in doctor-patient communication : patients' response to medical advice. N.Engl.J.Med. 280(10) : 535-540.
- Gillum, R.F., Barsky, A.J. 1974. Diagnosis and management of patient noncompliance. JAMA 228(12) : 1563-1567.
- Griswold, K.S. 15 October 1976. Are you and your pharmacists available for patient consultation? Pharm. Times. : 35-37.
- Hindi-Alexander, M.C. 1983. Response: educational self-help approaches in childhood asthma. J. Allergy Clin.Immunol. 72 : 555-560.
- Hulka, B.S., et.al. 1976 .Communication, compliance, and concordance between physicians and patients with prescribed medications. Am. J. Publ. Health. 66(9) : 847-853.
- Hussar, D.A 1975. Patient noncompliance. J. Am Pharm. Assoc. 4 (NS15) : 183-190.
- _____. 1990. Patient compliance. In A.R. Gennaro (ed.), Reminagton's Pharmaceutical Sciences (18). pp. 1813-1827. Pennsylvania: Mack Publishing company .

- Lamy, P.P. 1971. Audiovisual aids in patient instructions.
J. Am. Pharm. Assoc. 9(NS 11) : 486-489.
- Levin , L.S . The layperson as the primary care practitioner . Public Health . Rep. 91 : 206 quoted in Bartlett, E.E., 1983 Educational self-help approaches in childhood asthma. J. Allergy Clin. Immunol. 72 : 545-554.
- Linkewich, J.A., Catalano, R.B. and Flack, H.L. 1974. The effect of packaging and instruction on outpatient compliance with medication regimens. Drug Intell . Clin. Pharm. 8: 10-15.
- Madden , E.E.Jr. 1973. Evaluation of outpatient pharmacy patient counseling. J. Am. Pharm. Assoc. 8(NS13): 437-443.
- Marston, M.V. 1970. Compliance with medical regimens: a review of the literature. Nursing Research. 19: 321-323.
- Mattar, M.E, Markello, J. and Yaffe, S.J. 1975. Pharmaceutic factors affecting pediatric compliance. Pediatrics. 55(1). 101-108.
- Mawhinney, H., et al. 1991. Compliance in clinical trials of two non bronchodilator, antiasthma medications. Ann. Allergy. 66 : 294-299.
- Miller, A.W. 1983. Functional elements of clinical pharmacy practice. In M.D. Ray (ed.). Basic skills in clinical pharmacy practice. pp. 1-15. North Carolina: Universal Printing.
- Miller. B.M. and Conrad, F.W. 1975. Pharmacist involvement in an education Programme for patients with COPD. Am. J. Hosp. Pharm. 32 : 909-911.

- Mohler, D.N., et.al. 1955. Studies in the home treatment of Streptococcal disease I. Failure of patient to take penicillin by mouth as prescribed. N. Engl. J. Med. 252:1116.
- _____. 1956, Studies in the home treatment of Streptococcal disease II. A comparison of the efficacy of oral administration of Penicillin and intramuscular injection of Benzathine penicillin in the treatment of Streptococcal pharyngitis. N. Engl. J. Med 254 : 45.
- Montagne, M. 1990. Drug Education. In A.R. Gennaro (ed), Remington's Pharmaceutical Sciences (18), pp. 1803-1812. Pennsylvania: Mack Publishing Company.
- Mullen D.P. And Mullen R.L. 1983. Implementing asthma self management education in medical care settings-issues and strategies. J. Allergy Clin. Immunol. 72:611-622.
- Nugent, C.A., et.al. 1965. Glucocorticoid toxicity: single contrasted with divided daily doses of prednisolone. J. Chron. Dis. 18 : 323-332.
- O'Connell, B.M., Hewitt M.J. and Lackner, E.T. 1991. Consistency of evaluators assessing inhaler technique. Ann. allergy. 67; 603-608.
- Parsons, T. 1959 . Definitions of health and illness in the light of American value and social structure In. E. Jaco (ed.) . Patients , Physicians and Illness. PP. 165 New york : The Free Press of Glencoe , quoted in Sharpe , T.R. and Mikeal , L.R. 1975. Patient compliance with prescription medication regimens J. Am. Pharm. Assoc. 4(NS 15) : 191-197.

- Peck, C.L. and King N.J. 1982. Increasing patient compliance with prescriptions .JAMA. 248(21) : 2874-2877.
- Phillip.G.,Ebberson,B.Z.and Maslach,C.1977. Influencing attitude and changing behavior.pp.49-53. London:Addison Wesley.
- Powell, M.F. Burkhart, V.P. and Lomy, P.P. 1979. Diabetic patient compliance as a function of patient counseling. Drug Intell. Clin. Pharm. 13: 506-11.
- Ried, L.D. and Christensen, D.B. 1988. A psychosocial perspective in the explanation of patients drug taking behavior. Soc. Sci. Med. 27: 277-285.
- Rudd, C.C. 1983 .Teaching and counseling patients about drugs. In M.D. Ray (ed.) Basic skills in clinical pharmacy practice. pp. 154-185 North Carolina: Capel Hill Press
- Sbarbaro, J.A. 1990. The patient-physician relationship : compliance revisited. Ann. Allergy 64: 325-331.
- Schneider, P. and Cable, G. 1978. Compliance clinic: an opportunity for an expanded practice role for pharmacists. Am.J. Hosp. Pharm. 35 : 288-295.
- Sharpe, T.R. and Mikeal, R.L. 1975.Patient compliance with prescription medication regimens J. Am. Pharm. Assoc. 4(NS 15) : 191-197.
- Smith, D.L., 1976. Patient compliance with medication regimens. Drug Intell. Clin. Pharm. 10 : 386-393.
- _____. 1981. Patient Education and Counseling. In.C.M. Donald (ed.)The practice of pharmacy. pp. 45-69. Cincinnati: Harver Whitney Books.
- Spector, S.L., and Lewis, C.E. 1986. Compliance factors. J.Allergy. Clin. Immunol. (78)(3) : 529-533.

- Stewart, R.B. and Cluff, L.E. 1972. A review of medication errors and compliance in ambulant patients. Clin.Pharmacol. Ther. 13(4) : 463-468.
- Stiles, W.B., et al. 1979. Interaction exchange and patient satisfaction with medical interview. Med. Care. 17 : 667.
- Taggart , V.S. , et.al. 1987. Adapting a self-management education program for asthma for use in an outpatient clinic . Ann. Allergy. 58 : 173-178
- Thoresen,C.E. and Kirmil-Gray, K. 1983. Self-management psychology and the treatment of childhood asthma. J. Allergy. Clin. Immunol. 72 : 592-606.
- Weiner,B. 1976. 10 Ways to boost patient compliance with therapy regimens. Pharm. Times. : 34-37.
- Young, W.W.1981. Patient education through patient counseling by pharmacists : a survival technique. Can. J. Hosp. Pharm. 34(4) : 110-112.
- Zora, J.A., Lutz, C.N. and Tinkelman,D.G.1989. Assessment of compliance in children using inhaled beta adrenergic agonist. Ann. Allergy. 62 : 406-409.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

หนังสือ, วารสาร ที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแบบแผนการให้คำแนะนำการใช้ยาป้องกัน
และรักษาอาการหอบหืด

ภาษาไทย:

ชลิวัดน์ ดิเรกวัฒนชัย. 2534. การรักษาโรคหอบหืดในเด็ก. ใน บุษบา จินดาวิจักษ์
และคณะ (บรรณาธิการ) การใช้ยาในโรกระบบทางเดินหายใจ
กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้งเฮ้าส์ . หน้า 147-169.

ประสิทธิ์ กীরติกานนท์. 2532. การใช้ยาแบบละอองทางระบบทางเดินหายใจ .
คลินิก 5(10) : 737-740

นิพนธ์ ชูวราเวช. 2532. คู่มือโรคภูมิแพ้ กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.

อภิชาติ เฟ่งเรืองโรจนชัย และคณะ. 2534. คู่มือการให้คำแนะนำปรึกษาเรื่อง
ยาแก้หอบหืด พศ. 2534. ราชบุรี : กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลราชบุรี
(อัดสำเนา)

ภาษาอังกฤษ:

American Society of Hospital Pharmacy. 1987. Medication Teaching
Manual: A Guide for Patient Counseling 4th ed. New York :
American Society of Hospital Pharmacy.

Canny,G.J.and Levison , H. 1988. Aerosols - therapeutic use and
delivery in childhood asthma . Ann. Allergy. 60: 11-17.

Canny,G.J.and Levison , H. 1990. Childhood asthma : a rational
approach to treatment . Ann. Allergy. 64 : 406-418.

ภาคผนวก ก. (ต่อ)

Donnelly, J.E., Donnelly, W.J. and Thong, Y.H. 1989. Inadequate parental understanding of asthma medications. Ann. Allergy. 62 : 337-341.

Jones., K. 1990. Drugs and delivery systems in the management of asthma : a U.K. perspective. Drugs of Today. 26 (6) : 389-397.

Pharmaceutical Dept. Ministry of Health. Patient Information Leaflet. Singapore : Ministry of Health.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

แบบสัมภาษณ์ หมายเลข _____

วันที่ _____ HN _____

ชื่อ _____

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปวย

1. เพศ (1)ชาย (2)หญิง
2. อายุ _____ ปี _____ เดือน
3. ประเภทบุตร (1) บุตรคนแรก และคนเดียว (3) บุตรคนกลาง
(2) บุตรคนแรก (4) บุตรคนสุดท้าย
4. ประวัติการเป็นเหยื่อหรือของคนในครอบครัว เคยมีคนเป็นโรคนั้นหรือไม่(ในครอบครัว)
(1) มีประวัติ (2) ไม่มีประวัติ

ผู้ปกครอง

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. ความสัมพันธ์กับผู้ปวย (1) บิดา มารดา (2) ญาติ (3) คนเลี้ยงเด็ก
3. อายุ _____ ปี (อายุอย่าง)
4. วุฒิต่างการศึกษา (ถามว่าเรียนจบสูงสุดชั้นไหน)
(1) ไม่ได้เรียนแต่อ่านหนังสือออก (2) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 1 (ประถมปีที่ 7)
(3) ม.1-ม.3 (ป.7-มัธยมศึกษาปีที่ 3) (4) ม.4-ม.6 (มศ.4-มศ.5), ปวช.
(5) ปวส., อนุปริญญา (6) ปริญญาตรี
(7) สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพปัจจุบัน(ถามว่าปัจจุบันทำงานอะไร)
(1) ไม่ได้ทำงานพ่อบ้าน แม่บ้าน (2) ค้าขาย ธุรกิจ
(3) รับจ้าง ลูกจ้าง (4) ข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ
(5) ทำนาทำไร่ ทำสวน (6) นักเรียนนักศึกษา

ลักษณะการมารับบริการ

1. ระยะเวลาที่เข้ารับบริการ (เทียบจากข้อมูลจากบัตรตรวจโรค)
  - (1) 1 อาทิตย์ขึ้นไป
  - (2) 1 อาทิตย์-น้อยกว่า 1 เดือน
  - (3) 1 เดือน - น้อยกว่า 1 ปี
  - (4) 1 ปี - น้อยกว่า 2 ปี
  - (5) 2 ปี ขึ้นไป
2. ความถี่ในการรับบริการ (ถามว่ามาคลินิกโรคมุมิแพ้โรงพยาบาลเด็กบ่อยเท่าใด)
  - (1) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 เดือนต่อครั้ง (3) มากกว่า 2 เดือนต่อครั้ง
  - (2) มากกว่า 1 เดือน-2 เดือน ต่อครั้ง (4) ไม่นั่นนอน
3. ปกติรักษาที่คลินิกโรคมุมิแพ้ที่โรงพยาบาลเด็กแห่งเดียวหรือไม่
  - (1) ใช่ (2) ไม่ใช่ มีคลินิก, สถานบริการอื่นๆ ด้วย

พฤติกรรมการใช้ยา

1. ใครเป็นคนบ้วน, ให้อาหารกับผู้ป่วย
  - (1) ผู้ปกครองให้คนเด็ชว (2) ผู้ป่วยและผู้ปกครองรับผิดชอบร่วมกัน
2. ทราบเรื่องราวที่ใช้มาก่อนหรือไม่ (1) ทราบ (2) ไม่เคยทราบเลย

ถ้าทราบมาก่อน ทราบจากใคร (1) แพทย์ โรงพยาบาลเด็ก

(2) ห้องยาโรงพยาบาลเด็ก (3) พยาบาลโรงพยาบาลเด็ก

(4) วารสารหนังสือพิมพ์ (5) โทรทัศน์ วิทยุ

(6) เพื่อนบ้านญาติ คนรู้จัก (7) แพทย์ที่อื่น

(8) อื่นๆ
3. การอ่านฉลากยา (ถามว่าใครเป็นคนอ่านฉลากยา)
  - (1) ผู้ปกครอง (3) ผู้ป่วยเป็นผู้อ่าน
  - (2) ฉลากเล็กไปคนอื่นอ่านให้ (4) อื่น ๆ
4. การอ่านฉลากยา (ถามว่า อ่านฉลากทุกครั้งหรือไม่)
  - (1) อ่านทุกครั้ง (3) อ่านครั้งแรกครั้งเดียว
  - (2) ไม่เคยอ่านเลยใช้มานาน จำได้ (4) อ่านบ้างจำได้บ้าง

ความรู้ทั่วไปของผู้ปกครอง

1. ถ้าอาการเลวลง ท่านคิดว่าจะเพิ่มยาให้เด็กได้หรือไม่
  - (1) ความแพทย์สั่งเท่านั้น
  - (2) ได้
2. ถ้าอาการดีขึ้น ท่านคิดว่าจะลดยาให้เด็กได้หรือไม่
  - (1) ความแพทย์สั่งเท่านั้น
  - (2) ได้
3. ถ้าเด็กมีอาการหวัดจะไปซื้อยาแก้หวัดให้เด็กเองได้หรือไม่
  - (1) ได้
  - (2) ไม่ได้
  - (3) ไม่ทราบ
4. คช.แดงได้รับขานัดหนึ่งแพทย์ให้รับประทาน 4 เวลาหลังอาหารและก่อนนอน ถ้าเวลาบ่ายสองโมง คช.แดงนึกขึ้นได้ว่าลืมรับประทานยาหลังอาหารกลางวัน ถ้าท่านเป็นผู้ปกครองของ คช.แดง จะทำอย่างไร
  - (1) ให้รับประทานทันทีที่นึกได้
  - (2) เว้นยามื้อนั้นไป
  - (3) รับประทานยามื้อต่อไปเป็น 2 เท่า
  - (4) ไม่ทราบ
5. การเก็บยา (ถามว่ายาแต่ละชนิดที่ได้รับเก็บไว้ที่ไหน)
  - (1) ถูกต้อง
  - (2) ไม่ถูกต้อง เพราะ
    - (2.1) ชื้น
    - (2.2) ถูกความร้อน-แดด
    - (2.3) ตู้อุ่น
6. ถ้าได้รับยาใหม่ที่เหมือนยาเก่าจะทำอย่างไร
  - (1) รวมกับยาเก่า
  - (2) ใช้ของเก่าให้หมดก่อน
  - (3) ทิ้งยาเก่าไป

การไม่ใช้ยาตามสั่งและความรู้เฉพาะของแพทย์

1. เคยหยุดยาเองโดยแพทย์ไม่สั่งหรือไม่
  - (1) ความแพทย์สั่ง
  - (2) หยุดเองเมื่ออาการดีขึ้น
  - (3) ไม่เคย
2. เด็กที่ไปโรงเรียนแต่ต้องให้ยาคอนกลางวันทำอย่างไร
  - (1) เด็กเอาไปใช้ด้วย
  - (2) ให้ครูช่วยป้อน
  - (3) เว้นยาไปเลย
  - (4) หยุดเรียนเพื่อใช้ยา
  - (5) อื่นๆ

3. สาเหตุก่อนแพทย์นัดทำอย่างไร
  - (1) มาหาแพทย์ก่อนวันนัด
  - (2) รอจนถึงวันนัด (ขาดยา)
  - (3) ซื้อจากร้านขายยา/คลินิก
  - (4) อื่น ๆ
4. ใช้ยาอื่น ๆ ด้วยหรือไม่
  - (1) ใช่ ใช้แล้วหยุดยาที่คลินิกภูมิแพ้ให้
  - (2) ใช่ ใช้ควบไปด้วยกับยาที่ได้รับ
  - (3) ไม่เคย
5. ถ้าเคยใช้ยา
  - (1) ยาสมุนไพร ยาแผนโบราณ
  - (2) ยาแผนปัจจุบัน
6. ปัจจุบันยังใช้อื่นหรือไม่
  - (1) ใช่
  - (2) เคยใช้แต่เลิกเพราะไม่หาย
  - (3) เคยใช้แต่เลิกเพราะเกิดอาการแทรกซ้อนให้เห็น
7. ยาที่ใช้ ขนาด (จากบัตรตรวจโรค)

- ขนาดที่ 1
1. ชื่อยา
    - (1) ทราบ _____
    - (2) ไม่ทราบ
  2. ใช้เพื่อ
    - (1) ทราบ _____
    - (2) ไม่ทราบ
  3. ลักษณะยา _____
  4. ใช้ครั้งละ _____ ช้อนชา, เม็ด, ที, วันละ _____ ครั้ง
 _____ ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน เสร็จ ก่อนนอน
 _____ หลังอาหาร เข้า กลางวัน เสร็จ
  5. อาการข้างเคียงของยานี้
    - (1) ทราบ _____
    - (2) ไม่ทราบ
  6. ถ้าเป็นอาสาสมัคร ผู้ปกครองทราบหรือไม่ว่าใช้อย่างไร เกตซ์กรประเมิน
    - (1) ถูก
    - (2) ผิดเพราะ _____
  7. ถ้าเป็นยา Theophylline Sustain Release สามารถเคี้ยวหรือบด
 ได้ใช่หรือไม่
    - (1) ใช่
    - (2) ไม่ใช่
    - (3) ไม่ทราบ

ขนาดอื่น จะถามเช่นเดียวกับข้อ 1-7 ของขนาดที่ 1

ข้อมูลจาก OPD. Card.

1. ชื่อ _____ HN _____ บันทึกเมื่อ _____
 เกิดวันที่ _____ อายุเด็ก _____
 เข้ารับบริการที่คลินิกโรคภูมิแพ้ตั้งแต่ _____
 พบแพทย์ครั้งก่อนครั้งนี้ เมื่อ _____
 ได้รับยา _____ ขนาดและวิธีใช้ _____

พบแพทย์ครั้งนี้ วันที่ _____
 ได้รับยา _____ ขนาดและวิธีใช้ _____

หมายเหตุ (1) เหมือนเดิม (2) ไม่เหมือนเดิม

นัดครั้งต่อไป (1) _____
 (2) ไม่นัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

แผ่นพับที่ใช้ใน แบบแผนของการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาการข้างเคียง
ที่อาจเกิดจากยา

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการ

แผนภูมิแนะนำการใช้ยาในกลุ่ม Beta 2 agonist

นอนไม่หลับ
มือสั่น ใจสั่น

จึงอาการเหล่านี้สามารถหายได้เอง
เมื่อใช้ยาในระยะเวลาดัง

ถ้ามีอาการมาก ๆ หรือเป็นนาน ๆ
ให้รีบปรึกษาแพทย์

ควรเก็บยาไว้ที่ไหน?

1. เก็บในที่แห้ง อุดมภูมิปกติ

2. ไม่ควรเก็บยาหลายๆชนิด
ไว้ปนกัน ในภาชนะเช่น
ซองหรือขวดยาดียวกัน

3. เก็บในที่พ้นจากมือเด็ก

4. ยาน้ำสามารถเก็บในตู้เย็นใน
ช่องธรรมดา ไม่ต้องเก็บใน
ช่องแข็ง

ถ้าไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย
สอบถาม แพทย์ หรือเภสัชกร

ความรู้เรื่อง "ยา"

สำหรับผู้ป่วย

ยาที่ใช้ในโรคหอบหืด

ชื่อยา

แพทย์จะสั่งยาให้ เมื่อผู้ป่วยมี
อาการหอบซึ่งเกิดจากหลอดลมที่
เป็นทางผ่านของอากาศไปยังปอด
มีการตีบตัว ทำให้อากาศผ่านเข้า
ออกได้ยาก

ยานี้ทำงานได้อย่างไร?

ยานี้ เป็นยาขยายหลอดลม
ทำให้อากาศผ่านเข้าออกได้ดีขึ้น
หายใจสะดวกขึ้น

ใช้ยานี้เมื่อไหร่?

ควรใช้ยาตามแพทย์สั่งโดยสม่ำเสมอ
ไม่หยุด ลด เนื้มนยาเอง ถ้าแพทย์ไม่ได้บอก

สิ่งที่ควรทราบก่อนใช้ยา .

1. อ่านฉลากก่อนการใช้ยาทุกครั้ง

2. ไม่แบ่งยานี้ให้ผู้อื่นที่แพทย์
ไม่ได้สั่งให้

3. ยานี้ เมื่อจะตวงยาทุกครั้ง
ต้องใช้ช้อนชาที่มีขีดบอกจำนวน
แน่นอนเท่านั้น

4. ถ้าลืมใช้ยา ถ้าลืมผ่านไป
ไม่นานนักให้ใช้ยาทันทีที่นึกได้
แล้วให้ยามือต่อไปในขนาดปกติ
แต่ถ้านึกได้ใกล้เวลายามือต่อไป
ให้ใช้ยามือต่อไปตามปกติ
ห้ามเพิ่มเป็นสองเท่า

5. ถ้าใช้ยาอื่น ควรบอกแพทย์ก่อน
เพราะยาอื่นอาจมีผลรบกวนกับ
ยานี้ได้เช่น ยาแก้หืดชนิดอื่น
ยาแก้หวัด เป็นต้น

อาการข้างเคียง ที่อาจเกิดจากยา

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการ

ตื่นเต้น
นอนไม่หลับ
มือสั่น

ปวดศีรษะ
ปัสสาวะข่อย
คลื่นไส้ อาเจียน

ปวดท้อง ท้องเสีย
เบื่ออาหาร

ซึ่งอาการเหล่านี้สามารถหายได้เอง
เมื่อใช้ยาในระยะเวลานึง

**ถ้ามีอาการมาก ๆ หรือเป็นนานๆ
ให้บอกแพทย์**

ควรเก็บยาไว้ที่ไหน?

1. เก็บในที่แห้ง อุดมภูมิปกติ

2. ไม่ควรเก็บยาหลายๆชนิด
ไว้ปนกัน ในภาชนะเช่น
ซองหรือขวดยาคือยวกัน

3. เก็บในที่สูงพ้นจากมือเด็ก

ความรู้เรื่อง "ยา"

สำหรับผู้ป่วย

ยาที่ใช้ในโรคหอบหืด

ชื่อยา

**ถ้าไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย
สอบถาม แพทย์ หรือเภสัชกร**

โดย ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาลเด็ก

แพทย์จะสั่งยานี้ให้ เมื่อผู้ป่วยมี
อาการหอบซึ่งเกิดจากหลอดลมที่
เป็นทางผ่านของอากาศไปยังปอด
มีการตีบตัว ทำให้อากาศผ่านเข้า
ออกได้ยาก

ยานี้ทำงานได้อย่างไร?

ยานี้ เป็นยาขยายหลอดลม
ทำให้อากาศผ่านเข้าออกได้ดีขึ้น
หายใจสะดวกขึ้น

ใช้ยานี้เมื่อไหร่?

ควรใช้ยาตามแพทย์สั่งโดยสม่ำเสมอ
ไม่หยุด ลด เพิ่มยาเอง ถ้าแพทย์ไม่ได้บอก

สิ่งที่ควรทราบก่อนใช้ยา

1. อ่านฉลากก่อนการใช้ยาทุกครั้ง

2. ไม่แบ่งยานี้ให้ผู้อื่นที่แพทย์
ไม่ได้สั่งให้

3. ยานี้ เมื่อจะตวงยาทุกครั้ง
ต้องใช้ช้อนชาที่มีขีดบอกจำนวน
แน่นอนเท่านั้น

4. ถ้าลืมใช้ยา ถ้าลืมผ่านไป
ไม่นานนักให้ใช้ยาทันทีที่นึกได้
แล้วใช้ยามือต่อไปในขนาดปกติ
แต่ถ้านึกได้ใกล้เวลายามือต่อไป
ให้ใช้ยามือต่อไปตามปกติ
ห้ามเพิ่มเป็นสองเท่า

5. ถ้าใช้ยาอื่น ควรบอกแพทย์ก่อน
เพราะยาอื่นอาจมีผลรบกวนกับ
ยานี้ได้ เช่น ยาแก้หัดชนิดอื่น
ยาแก้หวัด เป็นต้น

มาพบแพทย์ตามที่นัดไว้
โดยเฉพาะช่วงแรกที่ได้รับ
ยานี้ เพื่อแพทย์จะได้ดูผล
การรักษาต่อไป

อาการข้างเคียง
ที่อาจเกิดจากยา

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการ

ง่วงนอน
ทานอาหารจู้
น้ำหนักขึ้น
ปากแห้ง คอแห้ง
มีแรงเล็กน้อย

ซึ่งอาการเหล่านี้สามารถหายได้เอง
เมื่อใช้ยาในระยะเวลาหนึ่ง

ถ้ามีอาการมากๆ หรือเป็นนานๆ
ให้บอกแพทย์

ควรเก็บยาไว้ที่ไหน?

1. เก็บในที่แห้ง อุดมภูมิปกติ

2. ไม่ควรเก็บยาหลายๆชนิด
ไว้ปนกัน ในภาชนะเช่น
ซองหรือขวดยาเดียวกัน

3. เก็บในที่สูงพ้นจากมือเด็ก

ความรู้เรื่อง "ยา"

สำหรับผู้ป่วย

ยาที่ใช้ในโรคหอบหืด

ชื่อยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย

สอบถาม แพทย์ หรือเภสัชกร

โดย ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาล

อาการข้างเคียง
ที่อาจเกิดจากยา

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการ

ง่วงนอน
ทานอาหารจู้
น้ำหนักขึ้น
ปากแห้ง คอแห้ง
มันงงเล็กน้อย

ซึ่งอาการเหล่านี้สามารถหายได้เอง
เมื่อใช้ยาในระยะเวลาหนึ่ง

ถ้ามีอาการมากๆ หรือเป็นนานๆ
ให้บอกแพทย์

ควรเก็บยาไว้ที่ไหน?

1. เก็บในที่แห้ง อุดมภูมิปกติ

2. ไม่ควรเก็บยาหลายๆชนิด
ไว้ปนกัน ในภาชนะเช่น
ซองหรือขวดยาเดียวกัน

3. เก็บในที่สูงพ้นจากมือเด็ก

ความรู้เรื่อง "ยา"

สำหรับผู้ป่วย

ยาที่ใช้ในโรคหอบหืด

ชื่อยา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถ้าไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย

สอบถาม แพทย์ หรือเภสัชกร

โดย ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาล

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนันทลักษณ์ สดาพรนานนท์ เกิดวันที่ 1 มิถุนายน 2507 ที่จังหวัดกรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเกสัชศาสตร์บัณฑิต จากคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเภสัชกรรมที่บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2533 ปัจจุบันเป็นเภสัชกรกลุ่มงานเภสัชกรรมโรงพยาบาลเด็ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย